

Afdeling	: R&E - Algemeen	Raadsvoorstel: DJ-896115
Naam opsteller voorstel	: Anouk Cramers A.Cramers@weert.nl / 0495-575227	Zaaknummer: 896053
Portefeuillehouder	: drs. G.J.W. (Geert) Gabriëls	Agendapunt: 21

Onderwerp

Uitbreiding formatie Ruimte en Economie ten behoeve van landbouw.

Voorstel

In te stemmen met de uitbreiding van de formatie van de afdeling Ruimte en Economie met 1 fte voor landbouw.

Inleiding

De beleidscapaciteit bij de afdeling Ruimte en Economie is ontoereikend om bestaande taken en nieuwe taken en ambities op het gebied van landbouw het hoofd te bieden. De werkdruk is daardoor erg hoog. Om te kunnen acteren in alle opgaven die op ons af komen is structurele capaciteit nodig.

De ontwikkelingen in de landbouw volgen elkaar in hoog tempo op. Steeds duidelijker wordt dat het bestaande systeem van productie en consumptie van voedsel aanloopt tegen zijn eigen grenzen. De voedselproductie van agrarische bedrijven is enorm efficiënt en goed georganiseerd, maar toch is het moeilijk voor veel bedrijven om hier voldoende aan te verdienen. Anderzijds is de emissie van deze bedrijven bedreigend voor biodiversiteit en gezondheid van mens en dier. Veranderingen zijn niet alleen gewenst, maar noodzakelijk: de overheid zal samen met de sector, inwoners en gebruikers van het buitengebied zoeken naar een nieuw evenwicht tussen economische belangen, een gezonde omgeving en herstel van biodiversiteit. Tot nu toe drukken alle overheden (EU, Rijk, provincie, Waterschap en gemeente) op eigen wijze hun stempel op deze sector. De gemeente staat het dichtste bij de agrarische ondernemers, inwoners, gebruikers en andere belanghebbenden van het (buiten-)gebied.

Beoogd effect/doel

1. Doeltreffende uitvoering van de landbouwvisie 2020 – 2030
2. Verbeteren van de communicatie tussen sector en gemeentelijk overheid

Argumenten

1.1 De gemeente heeft altijd al een regulerende rol.

Via het bestemmingsplan wordt het agrarische bedrijven ruimtelijk mogelijk gemaakt hun activiteiten uit te voeren. Vanuit milieuwetgeving worden vergunningen verleend en zo nodig vindt handhaving plaats. De veranderingen die nodig zijn in de sector vragen ook om een rol voor de gemeente als regisseur, stimulator en facilitator. Vooruitlopend op de nog vast te stellen landbouwvisie gaan we in dit voorstel kort in op de inhoud van deze rollen.

De regisserende rol is nodig om regie te houden op de uitvoering van de visie, maar ook om de samenwerking met omliggende gemeenten, provincie en rijk vorm te geven. Zonder regisseur geeft de gemeente het stuur uit handen.

De agrarische wereld staat onder druk en innovaties komen er, ook zonder dat de gemeente hierin actief wordt. Het algemene beeld daarbij is, dat die innovaties worden bekostigd door (grote) bedrijven die nog groter groeien. Nieuwe ontwikkelingen die passen in het gemeentelijk beeld van duurzame landbouw zullen sneller in Weert landen als de gemeente deze actief wil bevorderen. Daarin kan de gemeente een faciliterende en of stimulerende rol nemen.

1.2 Inhoudsdeskundige voor totale beleidsveld.

De veranderingen in de landbouw hebben een grote impact op de sector zelf, maar raken ook een aantal aanpalende beleidsterreinen van de gemeente. Initiatieven van agrarische ondernemers zijn steeds beoordeeld vanuit de aanpalende beleidsterreinen ruimtelijke ordening dan wel milieu vanuit de afdelingen VTH en R&E. De agrarische sector is een zeer belangrijke (economische) speler in het buitengebied en daarom vinden we het belangrijk dat wij als gemeente de sector ook begrijpen. Intern zal de kennis over ontwikkelingen in deze sector aanwezig moeten zijn en moeten we deze ook actief kunnen volgen. Er is geen inhoudelijk deskundige aanwezig die alle ontwikkelingen volgt en het totale beleidsveld overziet.

Bedrijfseconomisch is specialisatie en schaalvergroting gewenst, maar vanuit maatschappelijk oogpunt is er een toenemende behoefte aan nieuwe verbindingen. Verbinding tussen agrariër en burger, agrariër en (maatschappelijke) organisaties, maar ook tussen agrariër en overheden. De gemeente kan hierin alleen een rol nemen als er wordt geïnvesteerd in capaciteit, zowel kwalitatief al kwantitatief.

1.3. Vrijkomende agrarische bebouwing.

De verwachting is dat er in de komende 10 tot 15 jaar 130.000 m² agrarische bebouwing vrijkomt (VAB's). Via maatwerk zal vaak per locatie worden besloten hoe te komen tot sanering van het bestaande bedrijf en welke nieuwe functies mogelijk zijn om de ondernemer te verleiden hieraan mee te werken. Kennis over nieuwe agrarische pijlers, over nieuwe verdienmodellen en contacten met agrarische organisaties en met andere gemeenten en overheden zijn hierbij van groot belang. We willen leegstand in de binnenstad bestrijden maar de meeste leegstand is er in het buitengebied. Daar wil het college ook mee aan de slag. Ook het buitengebied verdient sterke dragers.

1.4 Transitie buitengebied.

Er zijn op dit moment grote transities gaande in het buitengebied. De warme sanering varkenshouderijen, de stoppersregeling, omgaan met latente ruimte etc. Vaak internationaal, nationaal of provinciaal ingegeven door beleid. De oplossingen en uitvoering vinden echter op lokaal niveau plaats en dat betekent dat er iemand moet zijn die dit coördineert, doorziet en op de hoogte is en blijft van alle ontwikkelingen. De grootste transitie van het buitengebied en de landbouw gaat door (met of zonder de komst van een gemeentelijke landbouwvisie).

Accountmanagement is een goede basis om draagvlak te creëren voor gewenste veranderingen en ingrepen van hogerhand en omgekeerd om begrip te kweken voor de situatie waarin agrarische ondernemers verkeren.

Risico's die inherent zijn aan landbouwactiviteiten, met als voorbeeld gezondheidsrisico's, verdienen permanent aandacht van de overheid. Het is nodig dat vanuit eigenaarschap met het landbouwdossier snel en effectief wordt gereageerd.

1.5 Keukentafelgesprekken.

Gesprekken met ondernemers die overwegen hun bedrijf te stoppen of juist overwegen hun bedrijf uit te breiden.

Daarnaast het houden van keukentafelgesprekken en het faciliteren van bijeenkomsten om nieuwe ontwikkelingen in de landbouw te stimuleren. Dit kan betrekking hebben op

technologische innovatie en op de verbreding van agrarische bedrijven (educatie, zorg of verkorting van de keten).

1.6 Coördinatie en discussie op inhoud.

Op gemeentelijk niveau coördineren van de uitvoering van landelijke regelingen zoals de warme en koude sanering van de intensieve veehouderij, het opkopen van bedrijven om de uitstoot van stikstof op natuurgebieden te verminderen. Tevens is het van belang integraal discussie te kunnen voeren op inhoud over kringlooplandbouw, geiten, natuur en gezondheid, innovatie, stikstofproblematiek etc. Daarnaast is deelname nodig aan (boven)regionale en provinciale overleggen vanuit inhoud

1.6 Spanningen agrariër-burger.

De toenemende spanning tussen agrarisch ondernemen en de burger wordt ook in Weert voelbaar. Dit heeft geleid tot en zal wellicht ook in de toekomst leiden tot extra inzet van personeel om te komen tot aanvaardbare oplossingen.

1.7 Kennis nodig.

We zullen door alle ontwikkelingen moeten kijken naar het bestaande beleid en regelgeving op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Om hier op de goede wijze invulling te geven is kennis nodig van en verbinding met de bedrijven in de sector, maar ook kennis van nieuwe ontwikkelingen en vraagt om het realiseren van een netwerk om deze ontwikkelingen in Weert te laten landen.

1.8 Verbindingen leggen.

We willen meer samenwerking, gesprek en verbinding bewerkstelligen tussen de verschillende actoren in het buitengebied en de stad. Verbindingen tussen allerlei maatschappelijke organisaties en de agrarische sector. Als we willen dat de samenwerking wel (gewenste) effecten gaat sorteren dient er eerst geïnvesteerd te worden in capaciteit. Daarbij komt dat de maatschappelijke organisaties die zich bezig houden met de sector sterk in aantal toenemen. Dit betekent dat dit werkveld blijvend aan verandering onderhevig is en er structureel geïnvesteerd moet worden om (nieuwe) samenwerkingen op te starten en te besluiten deze al of niet te faciliteren.

1.9 Naast natuur en recreatie & toerisme is de landbouw een belangrijke speler in het buitengebied.

Welke richting de raad ook kiest met betrekking tot de landbouwvisie, er zijn zoveel ontwikkelingen en uitdagingen in het buitengebied en de agrarische sector die ervoor zorgen dat zowel de gemeente als de agrarische sector staat te springen om een inhoudelijke deskundige agrarische beleidsadviseur en gesprekspartner te hebben die samen met de beleidsadviseur Natuur & Landschap en Recreatie & Toerisme het totale werkveld overziet.

Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing.

Financiële gevolgen

De kosten van invulling van de adviseur landbouw van 1 fte zijn geraamd op € 87.000,- en worden gedekt uit de personele prioriteiten 2020 (prioriteit nr. 32: Beleidsadviseur landbouw).

Uitvoering/evaluatie

Niet van toepassing

Nummer raadsvoorstel: DJ-896115

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2020

besluit:

In te stemmen met de uitbreiding van de formatie van de afdeling Ruimte en Economie met 1 fte voor landbouw.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juli 2020

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	C.C. Leppink - Schuitema